

Dolors Feliu: «Costarà tornar a confiar en els partits independentistes»

La nova presidenta de l'ANC, de Roda de Ter, diu que ha quedat clar com reprimeix l'Estat si no s'aconsegueix la independència, però no què passarà si es fa

Dolors Feliu, nova presidenta de l'ANC. | Víctor Arias

L'**Assemblea Nacional Catalana (ANC)** ha començat una nova etapa amb la renovació del seu secretariat nacional i un full de ruta que defensa una llista cívica que sacsegi l'actual mapa de partits i els posi pressió per fer la independència de cara a les properes eleccions. Al capdavant de l'entitat, la jurista **Dolors Feliu** (Roda de Ter, 1964) pren el relleu d'**Elisenda Paluzie**. Vinculada a l'ANC des de la seva fundació, Feliu va fer-se independentista arran de la **retallada de l'Estatut**. Com a lletrada de la Generalitat, va defensar-lo davant del **Tribunal Constitucional**. El 2008 va fer-se militant de CDC, un compromís que mantindria també amb el PDECat fins al 2018.

En aquesta entrevista a **NacióDigital**, Feliu aborda les carpetes que té obertes l'ANC. Parla de la llista cívica i insta els partits a fer passos concrets cap a la independència per recuperar una confiança amb **ERC**, **Junts** i la **CUP**. De tota manera, la presidenta de l'Assemblea creu que serà difícil que els votants se'n tornin a refiar després que hagin "malbaratat" el 52% dels vots. Sobre el tema de la setmana, el pacte per esquivar la **sentència del 25% de castellà** a l'escola, Feliu en desconfia i avisa que la legislació catalana no pot blindar la immersió.

- Abans de centrar-nos en l'ANC, parli'ns una mica de la seva trajectòria. Quan comença a fer

activisme per la independència?

- L'estiu del 2012, potser una mica abans. Des de 2009 ja vaig començar a fer articles a la premsa i el 2012 vaig escriure el *Manual per a la independència* (Angle Editorial). Aleshores em vaig fer de l'ANC i els vaig passar l'esborrany del llibre als companys de la sectorial jurídica i, des d'aleshores, no he parat de col·laborar-hi.

- Es fa independentista amb la retallada de l'Estatut?

- Sí, fruit d'una reflexió i de veure que, amb l'Estatut, s'arribava al final de tot el que es podia provar. El 2008 es comença a veure que no sortiria bé la sentència de l'Estatut.

- Com a lletrada de la Generalitat va defensar l'Estatut davant del Tribunal Constitucional (TC).

- I tant. L'Estatut de 2006 no tenia cap problema d'inconstitucionalitat. Tampoc el que va sortir el Parlament. No tenia cap problema, cap. Retallar-lo d'aquella manera i després dir que no era constitucional, fer aquelles interpretacions tan restrictives, dir que Catalunya no és una nació... Això és molt desmoralitzador. Arriba un moment que veus que aquesta via està tancada.

- A *Manual per la independència*, vostè deia que es podia fer un referèndum dins del marc jurídic espanyol.

- De fet, pertanyo al Col·lectiu Praga i sempre hem defensat que el referèndum hi cap a la Constitució, i jo ho crec fermament. Ara, però, l'ordenament jurídic està totalment tancat a aquestes idees. Tant la interpretació que en fa el TC com la resta de tribunals, les Corts i el govern espanyol va en aquest sentit. Han convertit en desobediència qualsevol idea contrària a sentències del TC i s'impedeix fins i tot que es debatin al Parlament. Han pres una deriva en què l'escenari d'un referèndum dins de l'estat espanyol està del tot tancat. Es pot continuar defensant, però s'ha d'anar cap a una altra via. Aquí no s'interpreta la llei d'acord als estàndards d'altres estats, sinó que utilitzen tots els mecanismes per reprimir. Aleshores, l'única opció és la independència.

"Diàleg? Molt bé, però amb unes premisses per fer possible l'alliberament de Catalunya"

- Comença militant a Convergència i després passa al PDECat.

- Vaig entrar-hi durant el tripartit, perquè pensava que qui feia una oposició més favorable als interessos de Catalunya. Quan es transforma en el PDECat vaig estar lluitant pel referèndum. Jo ja estava fent activisme i va arribar un moment en què vaig veure que no s'aguantava. Vaig acabar amb el tema dels partits el 2018, no vaig voler entrar a Junts i vaig deixar decidir que la meua via era l'activisme.

Dolores Feliu, entrevistada a NacióDigital. Foto: Víctor Arias

- Per què decideix implicar-se en l'ANC? Què hi veu?

- És l'espai on pots defensar la idea de la independència com crec que cal, de manera focalitzada i transversal. En l'activisme el més important és tenir una sola idea focus, que en l'ANC és la independència i treballar per aconseguir-la. És cert que ens hem de posicionar sobre temes perquè tenim un dèficit de decisió al Parlament i moltes iniciatives són declarades inconstitucionals (la llengua, l'habitatge, el canvi climàtic, la pobresa energètica...). Lleis que no passen perquè l'Estat les bloqueja, i l'ANC ha de fer pronunciaments de país.

"L'ANC s'ha mantingut transversal en la idea d'aconseguir la independència"

- Dirigents d'ERC i sectors de l'opinió pública apunten a un viratge de l'ANC cap a Junts. Ho comparteix?

- No. Dins de l'ANC hi ha gent que ha militat o milita en determinats partits, però això és perquè s'ha intentat superar la situació políticament. També depèn de la posició dels partits, i si coincideix o no amb una idea de fer efectiva la independència o no. Pot passar que, en moments concrets, hi hagi més afinitat amb uns o altres. Ara com ara, hi ha tot un sector que creu que el diàleg no serveix perquè l'Estat no hi creu. El govern espanyol diu que el diàleg és la via i alhora que no vol parlar de referèndum i amnistia. Això és una trampa i una broma, i no estem per bromes. Diàleg? Molt bé, però amb unes premisses per fer possible l'alliberament de Catalunya i moure fronteres a

través de la democràcia. És que ens deixin fer el primer pas per veure si volem la independència. Ens serviria que ens deixessin fer un referèndum per veure si volem la independència, i que s'acceptés el resultat.

- En el diàleg, el diagnòstic és compartit amb un sector de Junts. Aquest partit té un pla per fer la independència?

- Jo no diria que l'ANC estigui d'acord amb Junts, sinó que Junts està d'acord amb l'ANC. Hi ha coincidència amb els partits de voler la independència i també en què, efectivament, aquest diàleg no porta enlloc. L'ANC no pot dialogar amb l'Estat, això ho fan els partits. Els partits han pactat dos anys de diàleg, i l'ANC no tindria problema amb un diàleg efectiu, però no veiem que s'estigui aconseguint. No entro en si un no ho assoleix perquè no ho intenta i l'altre ho intenta i no ho assoleix. Tenen un pacte pel diàleg i no tenen res més, i estan encallats aquí. Hi havia alguna cosa més després del diàleg, quan es va acordar? O ja sabien que anava cap al no-res?

- L'ANC ha perdut transversalitat des de 2017? Té un rol més secundari respecte d'Òmnium?

- No. L'ANC s'ha mantingut transversal en la idea d'aconseguir la independència. No faré comparacions amb companys en el camí, però penso que l'ANC manté la seva transversalitat i així es veu en la pulsio cap a la independència, que no s'ha perdut.

Feliu va ser militant de CDC i del PDECat, però no va fer el salt a Junts. Foto: Víctor Arias

- Ha estat escollida presidenta de l'ANC, però el candidat més votat pels socis era Jordi Pesarrodonà. Això la debilita?

- Érem perfils diferents i en sortim reforçats. Ens entenem molt bé i anem tots a l'una. Treballarem

molt bé plegats i ja ho estem fent.

"L'1-O vam estar molt amunt i la repressió ens ha fet baixar molt avall"

- Som en una etapa de desmobilització. A què ho atribueix?

- Després de l'1-O hi ha hagut una gran repressió. El procés és un pèndol: l'1-O vam estar molt amunt i la repressió ens ha fet baixar molt avall. A sobre, la pandèmia ens ha perjudicat. És inevitable que després de tot això hi hagi un moment de dificultat, però estem remuntant. En tot aquest temps no s'ha aturat res, han sorgit moltes iniciatives en què tothom ha buscat espais per donar sortida al seu activisme, i això és una riquesa per al moviment. És un bon moment per tornar a posar sobre la taula la represa i la remuntada, i tirar endavant. No podem deixar la nostra tasca, perquè la repressió no s'atura.

- El *Catalangate* n'és un exemple.

- Abans que parlàvem del diàleg, mentre estaven dialogant espiaven i això és rellevant. O les declaracions de l'excomissari Villarejo sobre l'expresident del Barça Sandro Rosell i el seu empresonament. Tot plegat, contrasta amb Joan Carles I passejant-se per Espanya amb total impunitat. No podem deixar passar temps, ens hi hem de posar.

"La tardor de 2017 va ser clarament una victòria i ens dona la força per tornar-hi"

- La tardor de 2017 va ser una victòria o una derrota?

- Va ser clarament una victòria. És la nostra Marxa de la Sal. Ens vam reconèixer com a poble, vam sentir que podíem guanyar. No vam aconseguir la independència, i aquesta és la part fosca, però aquell moment s'ha mantingut en la nostra retina. Això ens dona la força i l'esperança per tornar-hi. Sabem què va funcionar i on vam fallar.

- Vistos els riscos que estava disposat a assumir el Govern, la declaració del 27-O va ser un error?

- Em costa molt pensar en aquests termes. En cada moment es fa el que et porta la història a fer. En aquell moment es va declarar la independència, però no es va mantenir, ja teníem la repressió molt a sobre. El 27-O va ser fruit de tot el que havia passat fins aleshores. La gent estava al carrer per fer-la.

La nova presidenta de l'ANC agafa el relleu d'Elisenda Paluzie. Foto: Víctor Arias

- Però la gent no tenia tota la informació, la tenien els polítics. El Govern va ser irresponsable?

- Preferiria que responguessin ells, perquè no estic a la seva pell. Jo hi era i vaig veure el que va veure tothom. La idea de l'1-O i del 27-O és que no es va fer efectiva la independència per una sèrie de raons, es va tenir por a tirar endavant la independència i, en canvi, no es va tenir por a no fer-ho. Potser es va pensar que declarant-la i no mantenint-la s'evitaria la repressió. Arribat el moment, s'haurà de gestionar la por i el perill a què t'enfrontes quan fas la independència. En el moment actual, en un context de guerra a Ucraïna, al món hi ha una posició que diu que les fronteres s'han de moure de manera democràtica, no de manera violenta. Catalunya pot ser un gran experiment per canviar aquesta fórmula que genera guerres des de fa segles, definir com es canvien les fronteres en pau.

- Una de les lliçons de 2017 és la necessitat d'enfortir el moviment en espais com el sindical o l'empresarial i vostès ho han fet aquests anys. Què toca ara?

- Tenim en marxa l'enfortiment de la via sindical, tornen les eleccions a les cambres de comerç, treballem per influir en candidatures en col·legis professionals...

"La campanya de Consum Estratègic està aturada, tenim moltes que ens poden arribar"

- Per contra, campanyes com la de Consum Estratègic o pagar els impostos a l'Agència

Tributària de Catalunya no han funcionat. Què es pot fer perquè tinguin èxit?

- La campanya de Consum Estratègic no la podem tirar endavant perquè estem en un procediment davant de la Comissió Nacional de la Competència. És una aberració, perquè hi ha sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans que diuen que aquest tipus de campanyes s'emmarquen en la llibertat ideològica. Pel que fa a la sobirania fiscal, darrerament hi ha moviments per fer sobirania fiscal als municipis, que volen demostrar la seva capacitat d'activisme i el seu compromís amb la independència.

- Sobre la campanya de Consum Estratègic, l'ANC ha decidit no desobeir, però alhora, en els darrers mesos, ha demanat a la presidenta Laura Borràs o al conseller Josep González Cambray que desobeeixin sentències judicials. Com s'entén això?

- La campanya de Consum Estratègic està aturada i tenim moltes que ens poden arribar. Haurem de prendre posició sobre aquestes qüestions.

"Hem d'intentar que l'ANC no desaparegui", sosté Feliu. Foto: Víctor Arias

- Es plantegen accions de desobediència civil?

- Sí, però, lligat amb la pregunta que em feia abans, l'ANC és una entitat i com a tal pot desaparèixer. Hem d'intentar que no desaparegui, que continuï existint. El Parlament no pot desaparèixer. Com a empoderament personal, es poden fer accions i campanyes de desobediència civil. Hem de mirar molt quines són les desobediències que ens porten a resultats per fer la independència, i fer-ho sabent molt bé on anem amb cada una de les accions. Aquesta és la finalitat: volem resultats, no immolar-nos. Hem de fer accions contra la repressió, de mobilització, desobediència, confrontació, fiscalització als partits... Però tenint clara la finalitat, el perquè i quins resultats es volen obtenir.

"Hem de mirar bé quines són les desobediències. Volem resultats, no immolar-nos"

- L'ANC valora impulsar una llista cívica. Com ha de ser i per què?

- Aquesta llista és per fer la independència, per posar sobre la taula quan arribin les eleccions una opció clara per fer-la. Dependrà del capteniment dels partits com es configuri la llista cívica, d'acord també amb les confiançaes que hagin generat aquests partits.

- ERC, Junts i la CUP perceben aquesta llista com una amenaça electoral. Què hauria de passar perquè no prengui cos?

- Això seria una bona notícia. Hauria de passar que hi hagués un projecte clar per fer la independència i que els partits fessin accions que convencessin a la gent que efectivament van cap a la independència. No diré que han de fer, però ens han de convèncer que efectivament volen la independència. Ara sembla que no, però potser més endavant mouen fitxa. Com que l'estat espanyol és tan agressiu, pot ser que en un moment determinat els partits diguin que ja n'hi ha prou i que reprenen el camí cap a la independència, fan un projecte i es tira endavant.

"Si els partits no volen la llista cívica, han d'avançar cap a la independència"

- Experiències recents com Primàries o el Front República no han funcionat. Què li fa pensar que ara sí que funcionaria?

- Com estem ara, la gent no es refia d'aquests tres partits polítics per fer la independència, de cap d'ells. La gent de l'ANC diu que no votaria cap dels tres partits.

- Però el vicepresident de l'ANC és un destacat militant de Junts.

- I l'expresidenta, d'ERC. La pulsio que es viu a dins de l'ANC és que els tres partits deceben. Ho dic d'una altra manera, dins de l'ANC la idea és que cap dels tres partits no respon a les expectatives.

Feliu té com a vicepresident Jordi Pessarrodona, que va ser el més votat al secretariat. Foto: Víctor Arias

- La llista cívica pot ser una llista paraigua o plataforma d'acollida perquè s'hi integrin els partits? Com una mena de Junts pel Sí?

- Podria ser, sí, però els partits han de tornar a conquerir el cor i el vot de la gent independentista. Han de fer coses, se'ls ha de veure que volen anar cap a la independència. Aquesta setmana, el pacte per la llengua no sembla que vagi en aquesta direcció. El que se sent dins de l'ANC és que costarà fiar-se d'aquests tres partits independentistes, perquè se'ls ha donat el 52% dels vots independentistes i s'està malbaratant. Això fa que no hi puguem tornar a confiar, i per això posem sobre la taula una llista cívica. Som al primer any de legislatura i en té quatre. Es pot revertir? Potser sí, però són els partits han d'anar seriosament cap a la independència.

"La pulsio que es viu a dins de l'ANC és que els tres partits deceben"

- L'ANC ha pujat el to contra els patits. Veu un sentiment antipolític, en el moviment independentista?

- S'ha de lluitar contra un sentiment que es pugui generar contra la democràcia, que pugui minar la nostra fe en aquesta solució. L'ANC, amb la llista cívica, diu que la força és el vot i que l'hem d'utilitzar bé. Si els polítics no fan res, la gent ha de proposar solucions per posar sobre la taula alternatives que s'ajustin a les expectatives. No és anar contra els polítics, la solució no és trencar-ho tot, sinó fer servir la força del vot i posar-hi remei. La llista cívica és això.

- Ha posat com a horitzó per fer la independència el 2025, coincidint amb les eleccions al Parlament. Com es pot fer això? Convé posar terminis?

- L'ANC és assembleària i el que diu el full de ruta és una llista cívica. L'horitzó el posem en el sentit que és un moment electoral important, però si abans es fa un referèndum també pot ser un moment important. Com a molt tard, podríem plantejar-nos que les eleccions de 2025 siguin un moment important per fer la independència. Sobre els terminis: no posar data està bé, però sense horitzó la independència és una idea vaga, un somni que no aconseguiràs. I això és contra el que lluita l'ANC.

"Ara sabem com reacciona l'Estat quan no aconseguim la independència, però no sabem com reacciona sí l'aconseguim"

- S'ha de posar un horitzó de sacrificis? Explicar a la gent els riscos per fer la independència, per exemple?

- Ara ja no es pot plantejar allò del "de la llei a la llei". Ara sabem com reacciona l'Estat quan no aconseguim la independència, però no sabem com reacciona sí l'aconseguim. Sabem com reacciona si no l'acabem d'implementar. No sabem com reacciona si la mantenim. La reacció ha estat a partir d'uns tribunals que seguíem reconeixent. Si no reconeixem l'estat espanyol, això és paper mullat.

"Ara ja no es pot plantejar allò de la llei a la llei", manté la presidenta de l'ANC. Foto: Víctor Arias

- Vostè és funcionària de la Generalitat. Hauria estat possible un escenari de desobediència massiva, per exemple, al 155?

- No es tractava d'una desobediència dins la Generalitat, sinó que políticament es mantingués la posició. Si això hagués passat, els funcionaris haurien seguit, com tot el país.

- Està preparada per assumir la repressió que pugui venir, si es torna a fer un referèndum unilateral o es declara la independència?

- Sí, però no penso en la repressió sinó en fer la independència. La repressió és forta si et quedes a l'estat espanyol. Si en surts, no hi ha repressió per haver desobeït lleis espanyoles. Serà alguna altra cosa que haurem d'afrontar. Repressió? Em sabrà més greu no aconseguir la independència.

- Quina relació ha de tenir l'ANC amb el Consell per la República? Com s'han de gestionar les interseccions que hi ha, per exemple en l'acció exterior o els consells locals?

- Són dues entitats separades. Entenc el Consell en un sentit institucional, però està previst en el full de ruta una conferència d'entitats independentistes i estarà bé que es faci i que hi hagi un projecte compartit. Compartir projecte és el millor, i anar-nos situant tots.

- Pesarrodonà hauria de renunciar a ser vicepresident de l'Assemblea de Representants del Consell per la República?

- Em consta que està valorant totes les opcions, però li han de preguntar a ell.

"No es pot blindar res amb la legislació catalana, res. És una fal·làcia"

- Parlem del català. ERC, Junts, PSC i comuns han arribat a un acord per la llengua a l'escola i l'ANC hi està en contra. Què proposen?

- És un escenari difícil. És una ingerència total dins de la legislació catalana. Un tribunal que entra i un govern espanyol que no va retirar la denúncia. Com reaccionar? Hi ha tot un ventall d'accions que demana el TSJC que es basa en una acció molt directa als centres. Assumir el castellà en el marc normatiu és assumir les posicions de l'Estat i no evitarà l'ofensiva dels tribunals. La lluita serà a peu d'escola i no s'està abordant a aquest nivell. Veurem què diu el TSJC i com arriba això a les escoles. Aleshores es veurà clarament que s'ha fet un paraigua per assumir les tesis de l'Estat, i que les escoles només poden fer oposició o adaptar-se als percentatges, ara ja d'acord amb la llei catalana.

Feliu veu una "fal·làcia" que es pugui blindar la llengua amb legislació catalana. Foto: Víctor Arias

- De la resposta al 25% de castellà se'n pot deixar fora el PSC?

- En aquest moment el PSC és la veu del PSOE, i no sembla que hagi fet cap acció que vagi en la direcció de protegir el català a Catalunya. Tota via de protegir el català és benvinguda, però explorar vies amb partits que volen potenciar el castellà a Catalunya sense importar-los que la que està en perill és la llengua catalana, no creiem que sigui una bona posició.

- Vostè que és jurista, què pensa quan hi ha polítics que parlen de "blindar" la immersió?

- No es pot blindar res amb la legislació catalana, res. És una fal·làcia.

- Hi ha prou compromís en la immersió, per part de la comunitat educativa i concretament per part dels mestres?

- La majoria de la comunitat educativa està compromesa amb el tema de la llengua. En els darrers anys hi ha hagut una greu deixadesa. No posaria el focus en la comunitat educativa, que està a primera línia, perquè s'han sentit bastant abandonats en aquest tema. Per revertir la situació cal un pla, per polítiques i també accions a peu de carrer, plans de suport... Tot el que sigui necessari per revertir la situació de poc ús del català a les aules. Això té el compromís de la comunitat educativa.